NUM: I.

GAZETY WILENSKIE

w SOBOTĘ DNIA 1. STYCZNIA ROKU 1780.

Z ANGLII.

Z Londynu d. 19. Liſtopada.

Dowiaduiemyſię teraz że znaczna owa liczba Statkow, ktora była przed nie akim czaſem wyſłana z *Cork*, przybyła dnia 12. Września do wyſpy *Barbady*. Liſty z *St. Kitt* donoſzą, że na wyſpach *Angielſkich* zebrano 8,000. Ochotnikow; że Amirał *Parker* przybywſzy tam z *Jamaiki*, wzioł Komendę nad Eſkadrą *Angielſką*, i popłynoł wraz z Amirałem *Rowley* końcem odebrania *Grenady*. Zkądinąd zaś donoſzą że ta wyſpa od naſzych w rzeczy ſamey iuż ieſt odebrana, iako i wyſpa *S. Wincentego*. i ta nowina od dwóch dni iużſię utrzymuie. Głoſzą także i to, że Miniſtrowie naſi poſtrzegli, iż ugoda z *Amerykanami* ieſzcze

iest podobna, i przeto bez odwłoki maią do niey wszelkiego przykładać starania.

Pogłoska pierwsza, iakoby Amirał *Rodney* miał płynąć do *Gibraltaru* dla zawiezienia tam żywności, nie potwierdzasię. Wiemy zkądinąd, że kilka okrętow z żywnościami tam weszło, i ieden okręt z *Barbaryi* ze 100. wołami. Więcey ich w czasie zimowym będzie mogło tam wniść; a Garnizon nasz tameczny opatrzony iest dostatecznie na rok cały, nie rachuiąc tego, co się tam zawiezie przed końcem Roku.

Z FRANCYI

Z Brest d. 10. Listopada.

Uczynione kroki dla utaienia przed *Anglikami* wyiścia Eskadry Generała *Hiszpańskiego*, daią pochop do wierzenia, ze nowe obróty w Porcie *Havre* miały za cel utrzymanie *Anglikow* w spokoyności. Mówią z upewnieniem, że Don *Cordova* powróci na Wiosnę z 30. okrętami szeręgowemi zostawił on nam 21. my z naszey strony przygotuiemy ze 30. na przyszłoroczną Kampanią, Floty zatym złączone będą miały razem na 80. Okrętow szeręgowych. Zpodobnymże zapewnieniem mówią, że na Komendę tych Flot złączonych przyiedzie z *Ameryki* Hrabia *d' Estaing* Roboty w naszym Porcie idą zawsze z równą żywością. Od czasu powrótu z Morza Woyska naszego, aż do dnia 1. Listopada, rachowano w Regestrze umarłych 7661.

Z L' Orient d. 12. Listopada

Z Donem. *Cordova* wyszły z *Brest* dnia 9. zrana cztery Fregaty *Francuskie.* Pomieniony Don ma (iak słychać) roskaz, abysię iak nayprędzey do *Hiszpanii* spieszył, a to dla tego, iż Amirał *Rodney*, naznaczony do *Jamaiki*, miałsię podiąć wstąpić do *Gibraltaru*, i zawieść tam żywności. Spodziewasię on pewnie, żemu maiącemu 10. okrętow szeręgowych Don *Barcelo* swemi choć licznemi, ale małemi Statkami, niepotra fidać odporu; ale Don *Cordova* będzie mu mógł pokazać, że kalkuł iego iest fałszywy; i ieśli prawda, że Amirał

Angielski popłynoł iuż z tâkim proiektem, przyidzie bez wątpienia do tego, że się z sobą sprobuią.

Z Burdygali d. 13. Listopada.

Według naszych Listow z *Hiszpanii*, Don *Ulloa* iest to drugi Don de *Arce*, i zdaiesię być przekupionym na zdradę swego Monarchy. Ten Don *Ulloa* iest uczony, i przytym biegły w sztuce morskiey, posyłany przed 40. blisko laty do *Pèru* z Akademikami *Francuskiemi.* Wiadomo iest, że on krąży z Eskadrą przy wyspach *Azorskich.* Don *Langara*, ieden z Kapitanow powróciwszy z tey Wyprawy, zadaie mu trzy wielkie punkta. *Pierwszy*, iż miał wiadomość o 8. okrętach Kompanii *Angielskiey Indyiskiey*, a ich nie ścigał. *Drugi*, iż dopuścił Fregacie *Angielskiey* wziąć Fregatę *Hiszpańską S. Monikę. Trzeci*, iż podobnież dopuścił zabrać ieden okręt z *Manilli* naładowany dwóma Millionami *Piastrow.* Słychać, iż on iuż iest złożony, i na iego mieysce inny naznaczony.

Z HISZPANII

Z Madrytu d. 5. Listopada

Dwór tuteyszy wydał Ustawę, mocą którey, po trzech Miesiącach od czasu iey ogłoszenia, w żadnym Porcie *Hiszpańskim* nie będzie wolno przyimować Towarow wyprowadzonych z *Wielkiey Brytannii*, choćby były przywiezione na Statkach oboiętnych. Ta nowa Ustawa, przecinaiąca zupełnie wszelki handel z *Anglią*, może tym sposobem uczynić iakieś zamieszanie w handlu innych Narodow. Jest to coś podobnego do sławnego owego *Aktu Nawigacyi*, ktòry *Europa* znieść usiłuie; i przeto powszechnie tu rozumieią, że Państwa oboiętne będą to tuteyszemu Dworowi przekładały. Do tego, albo *Hiszpania* możesię obeyść bez towarow *Angielskich*, albo nie: Jeżeli może, tedy ten zakaz iest niepozyteczny; ieżeli zaś nie, tedy będzie patrzała zawsze na niezachowanie tego nowego prawa, które Statki oboiętne potrafią oszukiwać. Przykład *Francyi* wielkiey iest w tey rzeczy wagi; gdyż lubo w woynie zostaie z *Anglią*,

towary iednak obu Królestw zamieniaiąsię zawsze za pomocą Statkow obojętnych, tak przez *Ostendę*, iak przez *Hollandyą*.

Z Obozu S. Rocha d. 25. Paźdz: Przyszła tu znaczną kwotę nowych rynsztukow. Przybyła także razem Dywizya od 108. Artylerystow z 4. Officierami z *Walencyi*. Roboty w Fortecy nieprzyiacielskiey idą z pospiechem. Poczęli robić nowe baterye po różnych mieyscach Gory. Ogień ich przeszłotygodniowy był daleko tęższy, niż dawniey. Myśl ich była przeszkadać naszym robotom; ale mimo to, idą one z należytą żywością. Ranili nam tylko kilku żołnierzow, iednego z Gwardyi *Walońskich* niebespiecznie, innych czterech lekko

Z WŁOCH

Z Genui d. 16. Listopada.

Zwierzchność tuteysza postrzegszy, że wielka liczba Maytkow poddanych Rzeczy pospolitey zostaie na służbie w Kraiach Cudzoziemskich, postanowiła wydać obwieszczenie wzywaiące wszystkich do własnego kraiu.

Niektóre Statki zbroyne Cesarza *Marokańskiego* miały niedawno zabrać dwa Okręty *Hiszpańskie* naładowane, i zaprowadzić ie do *Barbaryi*. *Murzyni* także z ponadbrzeża *Senegalskiego* wzieli (iak słychać) ieden Statek *Francuski* od 18. armat, i spalili go, pozabiawszy wszystkich ludzi, których w nim do 70. znaleźli.

Z Hanowerskiego d. 8. Grudnia.

Swieżą nowinę mamy z *Gibraltaru*, iż Oberszleytnant de *Hugo* z Reymentu *Hardenberskiego*, wypadszy z tey Fortecy z 500. *Hannowerczykami*, tak pomyślnie na *Hiszpańskie* Linie uderzył, iż 200 *Hiszpanow* na placu położył, 100. wzioł w niewolą, tyleż harmat zagwozdził, wszystkie ich tam roboty zruynował, i odparł woysko na półtory godziny odległości. Spodziewamy się mieć wkrótce dokładnieyszą o tym wiadomość.

Num: I.

SUPLEMENT
DO GAZET WILENSKICH
w Sobotę Dnia 1. Stycznia Roku 1780.

Z HOLANDYI

Z Amsterdamu d. 22. Listopada

Stany Nasze postanowiły na statek dawać konwoie Statkom naszym Kupieckim. Mocą tego postanowienia maią być wysłane trzy Eskadry, których Officierowie odebrali iuż roskaz być gotowemi. Pierwsza od 8. okrętow ma przeprowadzać Statki naznaczone do *Francyi*; druga od tyluż okrętow ma być wysłana z Statkami do *S. Eustachiusza, Curacao, i Surinam*; trzecia nastatek złożona z 9. okrętow ma służyć dla zasłony tych Statkow, które będą wysyłane na *Morze Srzodziemne*, do *Cadix*, do *Lizbony*, i do wszystkich Portow leżących tak nad Brzegami *Angielskiemi*, iak i *Francuskiemi*,

Z Hagi d. 28. Listopada.

Kawaler *Yorke* Extraordynaryiny i Pełnomocny Poseł Króla Jmci *Angielskiego*, podał dnia 26. tego Miesiąca Stanom Naszym Generalnym Memoryał następuiący. „ „ Król Jmć nie mógł bez za„ dziwienia uważać na mil„ czenie Waszych Wysokich „ Mocarstw po tym Memo„ ryale, który z roskazu me„ go Monarchy ia niżey pod„ pisany miałem honor po„ dać, iuż temu cztyry Mie„ siące, z doprasżaniemsię o „ posiłki Traktatami umowio„ ne. Nie dopominałbysię „ Król Jmć o pomoc Państw „ z sobą sprzymierzonych „ gdyby, i nie był do tego „ pobudzonym przez pogróż„ ki, przygotowania, ow-

„ ſzem przez ſame naiazdy
„ ſwych nieprzyiacioł, i nie
„ był u ſiebie poſtanowiony,
„ iż beſpieczeńſtwo *Wielkiey*
„ *Brytannii* równie Waſze
„ Wyſokie Mocarſtwa ob-
„ chodzi, iak właſne ich za-
„ chowanie. Mówią za tą
„ prawdą duch i ſłowa wſzy-
„ ſtkie Traktatow Waſze
„ Wyſokie Mocarſtwa wię-
„ cey maią światła i ſłuſzno-
„ ści, niż żeby mogły na to
„ niemieć baczności, gdy
„ zwłaſzcza Same niegdyś
„ nalegały o przydanie oſo-
„ bnego Artykułu do Tra-
„ ktatu Roku 1716. gdzie
„ *Caſus Fœderis* znayduieſię
„ wyrażony ſoſobem iaſnym
„ i żadney wątpliwości nie
„ podpadaiącym. Deklara-
„ cya nieprzyiacielſka poda-
„ na w *Londynie* przez Mar-
„ grafa de *Noailles*, uderzenie
„ na Wyſpę, *Jerſey*, oblęże-
„ nie *Gibraltaru*, i wſzyſtkie
„ inne kroki tak pewne ſą
„ tyląż dowodami oczywi-
„ ſtego i wyraźnego naiazdu;
„ do tego widziały Waſze
„ Wyſokie Mocarſtwa w
„ czaſie ſkończonego teraz

„ Lata, iż złączone ſiły Do-
„ mu *Burbońſkiego* zmierzały
„ oczywiście do wpadnienia
„ i uderzenia na Państwa
„ Króla Jmci; i lubo użyte
„ mocne środki z ſtrony
„ Monarchy, gorliwość
„ przytym i ſtarania patry-
„ otyczne Narodu *Angielſkie-*
„ *go*, odwróciły dotąd ſzczę-
„ śliwie, przy oſobliwſzym
„ Błogoſławieńſtwie Boſkim,
„ te harde zamyſły, niebeſpie-
„ czńſtwo iednak ieſzcze zo-
„ ſtaie, i nieprzyiaciele nie
„ przeſtaią nieodmiennym
„ tonem grozić ſtraſznemi
„ naiazdami przy pomocy
„ wſzyſtkich ſwych ſił mor-
„ ſkich. Nie może Król Jmć
„ tego rozumieć, ażeby mą-
„ drość Waſzych Wyſokich
„ Mocarſtw dopuściła im
„ być oboiętnemi w intereſ-
„ ſach tak wielkich i ſpol-
„ nych obu Narodow; a tym
„ barziey nie może ſądzić,
„ aby One nie były przeko-
„ nane o ſłuſzności pobudek,
„ które nakłoniły Króla Jmci
„ do dopominaniaſię o winne
„ mu z tylu miar poſiłki.
„ Chciałby raczey Król Jmć

„ być tego zdania, iż Waſze
„ Wyſokie Mocarſtwa uch-
„ waliwſzy powiękſzenie
„ ſwey Siły Morſkiey, przez
„ ſamą iedynie roſtropność
„ odwlekły ſwą odpowiedź,
„ pókiby nie były w lepſzym
„ ſtanie doſtarczania należy-
„ tey pomocy. Dla czego,
„ ponawiaiąc iak naymo-
„ cnieyſze nalegania, mam
„ roſkaz upraſzać wſpoſob
„ iak nayprzyiaźnieyſzy, a-
„ by Waſze Wyſokie Mocar-
„ ſtwa nie odkładały obmy-
„ ślenia śrzodkow do nay-
„ prętſzego zadość uczynie-
„ nia ſwym obowiązkom.
„ Poſtanowienie Waſzych
„ Mocarſtw tak wielkiey
„ ieſt potrzeby i wagi dla
„ ſwych ſkutkow, iż Król Jmć
„ rozumiałby, że zaniedbał
„ ſwych obowiązkow, zanied-
„ bał ſwoich i Rzeczy poſpo-
„ litey Poddanych, gdyby
„ im ſzczyrze nie zalecił tey
„ ſprawy na prętką i pilną
„ uwagę. Wiele barzo zale-
„ ży na tym Królowi Jmci,
„ aby w tey tak iſtotney rze-
„ czy, przez wyraźną i nie-
„ odwłoczną odpowiedź, był
„ prętko obiaśnionym. Spo-
„ dziewaſię Król Jmć po
„ ſprawiedliwości Waſzych
„ Woſokich Mocarſtw, iż Ich
„ odpowiedź będzięſię zga-
„ dzała tak z Traktatami, iak
„ z przyiaźnią, którą Król
„ Jmć zawſze miał ku Rzpl-
„ tey; i według poſtanowie-
„ nia Waſzych Wyſokich
„ Mocarſtw Król Jmć przed
„ sięweźmie dalſze śrzodki,
„ które będzie ſądził za nay-
„ przyzwoitſze do okolicz-
„ ności, i za naylepſze do
„ beſpieczeńſtwa ſwych Sta-
„ now, do dobra, ſwego
„ ludu, i do utzymania go-
„ dności ſwoiey Korony.„
Dan w *Hadze* dnia 26. Liſto-
pada 1779. *Kawaler* Yorke.

N. B. Artykuł oſobny Tra-
ktatu R. 1716. tyczącyſię *Ca-
ſum Fœdéris*, o którym ieſt
wzmianka w tym Memoryale,
zawarty ieſt w ſłowach naſtę-
puiących. „ Przypadek, w któ-
„ rym będzieſię można do-
„ magać o umowione poſiłki
„ przez Traktat Związku,
„ nie tylko będzie na tenczas,
„ gdy na którekolwiek z
„ ſprzymierzonych Państw

„ nieprzyiaciel uderzy, lecz „ i na ten czas, kiedy któ„ rekolwiek z kraiow ſąsie„ dzkich będą czyniły na po„ mienione dwa Państwa „ przygotowania woienne, „ lub im będą groziły: coſię „ łatwo da poznać, iuż przez „ nadzwyczayne woyſk re„ krutowania, iuż przez uz„ braiania Flot woiennych, „ iuż nakoniec z iakieykol„ wiek inney okoliczności, „ któraby mogła ſłuſzną bo„ iaźń rzucić, i przymuſić „ którekolwiek z Państw „ ſprzymierzonych do wza„ iemnego uzbraianiaſię z „ ſwey ſtrony.„ Ta Klauzuła znaydowałaſię ieſzcze w Traktacie Roku 1703, ale że w drugim potym Traktacie Roku 1716. przez omyłkę była opuſzczona, przeto za domaganiem ſię Rzpltey, przydano ten pomieniony Artykuł oſobny, iako naybeſpiecznieyſzy śrzodek ſzczegulnieyſzego wypełnienia iednego z naywiękſzych obowiązkow, to ieſt, dania ſobie w zaiemney pomocy w czaſie potrzeby.

Z NIEMIEC

Z Minden d, 21. Liſtopada.

Tak Reyment *Pruſki* ſtoiący tu w Garnizonie, iako i Reymenta *Weſtfalſkie* maią (iak ſłychać) roſkaz powększania ſwych Kompanii 25. Ludźmi i ſtaraniaſię o Ekwipaże polne. Przytomność Xiążęcia Dziedzicznego *Brunświckiego* w Xięſtwie *Brandeburſkim* dała była pochop do woiennych pogłoſek; ale teraz Liſty z ſamego *Brunświka* odebrane donoſzą, iż ten Xiąże powrócił iuż tam przez *Berlin*, oddawſzy wizytę Xiążęciu *Henrykowi Pruſkiemu* w Zamku iego *Rheinsberg*.

Z Bruxelli d, 22. Liſtopada.

Piſzą z *Werſalu*, iż dnia 15. poſłano dla wſzyſtkich Officierow, na których koley tego Roku przypadała Urlopy półroczne, i pozwolenia Pułkownikom oddaleniaſię od ſwych Reymentow. Przydaią też Liſty, iż przez uięcie koſztow extraordynaryinych, których wyciągały brania na frakt Statkow i zprowadzania wſzyſtkich potrzeb dla woyſka, wydatki na potrzeby morſkie koſztuią tylko teraz 14. Millionow co mieſiąc.